

Universitätsbibliothek Paderborn

Homiliæ Qvadragesimales Reverendissimi D.ni P. F. Hieronymi Baptistæ De Lanvza Venerabilis memoriæ Episcopi Barbastrensis & Albarrazini, Ord. FF. Prædicatorum

Ex Hispanico idiomate in latinum perfectè fideliterq[ue] iuxta posteriorem omnium, nouamq[ue] editionem translatae, & ab innumeris cùm S. Scripturæ, tùm SS. Patrum typographicis erroribus emendatæ ... cum triplici Indice ...

Lanuza, Jerónimo Bautista de

Antverpiæ, 1649

§. 11. Co[n]iungitur Deus singulis animabus in particulari, vnde nascetur animæ gloria quæ eam satiabit.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-52962](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-52962)

frueretur, & tres illas diuinas personas contineret. Mihi quoque videtur, quod essent iuncti in anima mea, & videbam ego tres istas personas, quod se omnibus creaturis communicabant, nec idcirco mihi deficiebant, aut se in illi subtrahabant. Si illa diuina substantia communicatio, certo modo reperitur in Sanctis adhuc in hac vita, quando Deus tantummodo per gratiam se illis communicat, quid non haec operabitur, quando plena erit in altera vita per gloriam?

§ II. Coniungitur Deus singulis animabus in particulari, unde nascitur anima gloria qua satiaitur.

24 R Eplicabis: quomodo potest hoc fieri? Si totus Deus infundatur anima D. Petri, quare ratioe totus erit in anima D. Pauli? Quomodo totus in anima D. Laurentij, & vnus cuiusque Sancti? & qua ratione in vnoquoque Angelo? Videtur hoc nobis indicare noster Raphael gloriosus & dux securus D. Thom. intellectu suo diuina luce ad talia mysteria explicanda illustrato. Si ponit D. Thom. Venerabile Sacramentum, pignus esse aeternae gloriae, & eorum, quae in ea nobis danda promittuntur. O Sacrum conueniunt, in quo Christus sumitur &c. & futura gloria nobis pignus datur. Pignus est, quod iohannes Christus dat in hac vita, eius quod iohannes promittit in altera, & idcirco est pignus, hoc tam pretiosum. O quantum debet esse illud bonum, cuius dignum pignus nullum dari potest, nisi Deus ipse, qui haec de causa, se totum dat in Venerabili Sacramento, diuinitatem suam cum toto suo diuino esse, proprietatibus, attributis diuinis; suam humanitatem, cum omnibus donis, quae in se comprehendit, gratiae, & gloriae. Et quomodo dabit Deus hanc gloriam? Sicut dat illud: qua ratione dat illud? Sic totum omnibus (inquit D. Thom.) quod totum singulis. Multi ad S. Synaxim constituit, totum se dat omnibus, & totum singulis, quasi se nulli dedisset alteri. Totum Christum recipis, totus Christus totum pectus ingreditur; ut ne apex quidem desit, eius quod ad diuinum solum esse pertinet, nec vel capillus humanae naturae deficiat. Eo igitur modo erit & illic: dabit enim se Deus electis, totum omnibus, & totum singulis; ita ut totus sit singulis. Tota enim tota eius diuinitas, tota eius maiestas, tota eius gloria, tota eius omnipotentia, nec vel atomum boni seu gloriae sita dari fas sit. Deus possidet, qui tuus non sit futurus, tam bonum bonum comedes, quam ipse Deus est: tantum bonum possidebis, quantum

ipso: cum totus ipse tuus sit futurus: quia nullum maius possidet. Deus bonum, quam seipsum. Et hoc suis spondit Apostolis, quod auto eos consolatus, ait: Hoc illis se disposuisse ac parata esse. *Et edatis & bibatis s. p. & in regno meo. Luc. 12.* ut alias exposuimus. Hinc erit, ut quisque beatus, videatur, quasi sit Deus, sicut si in vale, crystallino sol eum prehenderetur, esse sol ipse videretur. Orietur autem haec in Sanctis eminentia: quia, in illa beatitudine Deum videbunt, sicut in se, ipso est: *Vid. binus cum sicur est. Declarat D. Bernard.* qua ratione Deus clarè videri non possit, nisi quis ei similis efficiatur; Exponit hoc solis similitudine, quem oculi tantum intuei possunt his duabus conditionibus. Prima: si e similes reddantur, recipiendo solis speciem. Secunda: luce ipsius solis inehante: Nam neque hoc luminare magnum (s. *Lum. cum istum loquor, quem quovis die videtis) videtis aliquando sicuti sol dicitur, tum sicuti illuminat, & verba causa, nec em, non em, vel parietem, quod nec ipsum quidam aliquando emisse possit, si non aliqua ex parte ipsum lumen corporis pro sui ingenita seruitate, & perspicuitate caelesti luminis simile esset. Non d. neque aliorum memorum corporis capax: sicut lumen, ab nihil non usque dicitur, multitudine in, sed nec ipse oculus, cum in hunc fuerit, lumen propinquabit, nisi um. b. missum similitudinem. Oculis solummodo videre potes solem, sicuti est, hi enim solis, similes soli esse possunt. Ita ut (inquit D. Bern.) videre Deum sic esse Deo similem: Nihil aliud est videre, sicuti est, quod esse sicuti est, & aliqua d. similitudine non confundit. Hinc proposito conuenienter intelligit D. Aug. id quod aquila illa regalis D. Joann. visio veritate exposita: *Charissimi nunc filij Dei sumus, & nondum apparuit, quid venia.* Sancti in hac vita, filij Dei sunt per gratiam. Quid est esse filium Dei? Hoc mundus ignorat, qui Dei filios tam parui facit, & egreditur, vilipendit, in honore fat. Cernit eos pauperes afflictos, lachrymosos, famelicos, sitientes: non cognoentur in hoc saeculo nequam, quod sit esse filium Dei. *Nondum apparuit.* Tanta est dignitas tam excellens maiestas, ut hic non possit intelligi, non capiamus; in altera vita id apparebit, quando ea poterunt hereditate, quae eis obtinet, eo quod sint filij Dei. Et quid hoc erit? *Cum apparuerit, similes ei erunt.* Sumpta est metaphora ab herede, cui annexa est domus nobilis, milleis censibus dices, quam diu illam nondum acquirat, veste incedit vulgari ac plebea, nullis stipatus familiaris, & a quoties solo pane victitans, quid tu dicis? Viden' illum? Non apparet modo, quis qualisue sit ille iuuenis: suscipiat.*

piat hereditatem, tunc videbis, cuius sit filius, & quæ ei bona ex hoc accrescant. Ita inquit D. Ioan. Charissimè, consolamini, consolamini, licet vos mundus perfequat; si paupertate, labore, siti, fame, fatigatione vos ingemiscitis agitados; attendite, nondum vos affecerit hereditatem, nec patrum vestri adhuc gaudere dicitis: nondum apparet, quid habeatis, ex eo quod filij estis Dei: quando autem se vobis gloriæ suæ luce manifestabit, se animæ vestræ coniungens, & intellectus, hoc tunc patebit; similes enim ei eritis. *Similes ei erimus.* Non potuit (asserit D. Aug.) alijs verbis D. Ioan. explanare quale possessum sumus bonum, proinde pauculis verbis concludit: *Similes ei erimus.* Quomodo potuit Ioannes, lingua sonuit.

Substantiæ, scilicet humanitas Christi ex unione Substantiali divina personæ. Aliud in genere relationis, nimirum virgo purissima Angelorum Domina: quæ cum ex natura sua creatura sit limitata, ex unione cum verbo divino, in ratione matris legitima: eisdem Verbi, celsitudinem obtinet maternitatis infinitæ. Tertium in genere qualitatis: animam intelligo beati, quæ ex eo quod totus Deus illi uniat, modo prædicto, in illa exurgit esse quoddam infinitum, quia totum in se includit Deum, quod futura est omni finito superior, imò omnibus creaturis, ipsæ etiam quas Dei creare potest omnipotentia.

Hinc clarè cepimus, quod David ait: *Satiabor Ps. 16. 15. cum apparuerit gloria tua.* Nec terrena bona, nec quantum creari potest, animæ possunt satiare appetitum; primo: ob ea quæ sæpius iam diximus: eo quod noster hæc appetitus sit infinitus, ac noster intellectus & voluntas, animæ nostræ ora sunt infinitæ magnitudinis: omnia verò creata, adeò sunt finita ac limitata, ut licet ex omnibus pila componeretur, & tota hæc animæ tribueretur, nihil esset in ore Elephantis. Secundo: quia cuncta bona hæc non intra nos ipsos, possidemus, ubi viget appetitus ac concupiscentia. Si in domo vehementer accenderetur incendium, non illud extingueret oceanus visus, nisi aquam congeras, & loco iniicias ubi viget incendium. Si siti exarscis illam non extinguas millenis hydris aquæ cisternæ, sed nec vini pretiosi cellaris tuis inclusi, nisi illis stomachus refrigeretur, ubi te sitis cruciat, nec si fame deficiat, illam millenis panibus satiabis panarij tui: illi enim his concluduntur, stomachus autem fame languescit. Ardet anima in seipsa incendio vehementiori, quam olim fœnix Babylonica, desiderio, concupiscentia infinita bonorum: quid refert, quod millenis divitijs aræ tuæ distumpantur, Regna possideas, domitia, vineas, campos, civitates, census: hæc omnia deforis manent; Unde videbis, eum, qui hæc omnia possidet opulentos, minime satiare. Contemplor frequenter, divites & potentes huius mundi, tu quoque considera Principes, Duces, Comites; & sit ita, quod opibus abundant adambas vsque aures, ut iam aræ nummis crepent, nec capiant cistæ divitijs, sed cubicula, triclinia, solaria, tabulae redundent: vnum solarium instar aræ vasis exuberet argenteis omni generis ornatis; alterum triclinium totidem aures affabre expulit: aliud maius vasis crystallinis duplicibus exornatum, quæ si materiam attendas sunt pretiosa, si opus multo sunt pretiosiora, aliud

In principio erat Verbum &c. Omnia per ipsum facta sunt. Die nobis eminentissime Evangelista, cum cuncta creata perspexeris, cui similes erimus? Soli? Lunæ? Stellis? fontibus? Floribus? gemmis? Angelis? Archangelis? supremis Seraphinis? Minora sunt hæc omnia, pulvis sunt, & atomus, arena maris similia. Cui ergo? Ipsi Deo: *Similes ei erimus*; tam similes, ut tunc im-

pleatur (siquit D. Gregor. Nyss.) quod dixit, ingruit; cælestem Patrem Christus *beatus sine vno*, sicut *nos vnum sumus, tu in me, & ego in ipsa.* Illud adverbium (*sicut*) non dicit identitatem, nec æqualitatem sed proportionem, sed similitudinem. Tam similes, dicit D. August. *Ut quotquot ibi sunt, distat, scilicet per gratiam.* Hæc est illa Theologia quam subtilis ille Philosophus, ac profundior Theologus, & Martyr inelytus Serenissimus Boetius docuit, quod non minus sit efficax divinitas, & Dei Deitas, quam cetera omnia. Si albedo album reddat eum qui illam habet, & nigredo nigrum, & iniustitia iniustum, & bonitas bonum, hominem humanitas, quanto magis Dei Deitas, eos Deos reddet, in quibus ipsa fuerit, & quibus perfecte ac integrè tota illa communicabit beatitudo, & licet non communicet, nec possit, sicut accidens, quod inhæret, ut aiunt Philosophi, non minus tamen operatur in subiecto in quo est, quam omnia accidentia. En quanta dignitas, celsitudo quanta omnes f. totos Deos, possidentes, sicut possidebunt, & in se habebunt, totum esse eiusdem Dei, totamque eius divinitatem. Huic nixus veritati defendit D. Thomas hanc doctrinam: trisa esse, quæ eum sint finita, recipiunt in se quandam eminentissimam infinitatem, esse in sim: vnum est in genere

I. Terrena Animam non fatiant.

1. 1. 1.

1. 1. 1.

1. 1. 1.

1. 1. 1.

1. 1. 1.

1. 1. 1.

1. 1. 1.

1. 1. 1.

gemmis vt nucibus auellanis affuat copiosum : aliud adamantibus abundet, cumulis multo grandioribus, quam tritici, aliud rubinis, torquibus aureis, cingulis, armillis, spiris, discrimina &c. &c. Frena in his laxa imaginationi, quantum poteris. Quaro à te, qua voluptate hæc omnia demulcent cor eius, qui ea possidet? Dormientibus vobis duobus, tantum tu habes in illis, quantum ille. & quando ad illa non se reflectit cogitatio, nihil intus in corde operantur, nec illud per se gaudio vilo perfundunt, nisi quantum hæc occupatur cogitatio : ita vt, nihil eorum, nec omnia iunctim, intrent quantum ad se in cor, sed tantum imaginationem occupant, quæ de illis cogitatur. Quod si ille tantarum opum dives, podagra, seu ischiade, seu febribus laboret, ne timeas, quod horum omnium bonorum aliquid, ei vllam possit adferre medelam, aut morbo succurrere.

Quod si de illis cogitare, ipsis sit possessoribus pericundum, frequenter illos cupidò inuicem concupiscunt, curisque discendunt continuis, vt hæc omnia seculi custodiant : sepius illa munis terrens, seu luteis cingunt, aliàs minutissimis castis, adhibitis custodibus confidunt. Non sic, non sic in bonorum celestium statu. Ibi equidem totus satiabitur appetitus, tota concupiscentia : quia ex vna parte, si sit animæ desiderium infinitum, quod illis datur bonum, multo est infinitius : quia totus est Deus, tota eius gloria, totum esse, omnes Dei diuitiæ, & ex altera, totum illud bonum erit intra te ipsum, ita vt non magis intra corpus tuum modo possideas animam tuam, quam in illa beatitudine Deum intra se anima tua, cunctaque eius bona, possidebit. Hanc quoque rationem dedit Christus Samaritana : quod aquæ, quas dare promittebat, integre sitim extinguerent, ex eo quod sine fons viuus in ipsa anima : *Fiet in eo*

Joan. 4. 14.

fons aquæ salientis in vitam æternam. Quod si Deus in pectore vel stomacho hominis producat fontem copiosissimum, crystallinum, refrigerantem, indubie satiaretur, nec vlla siti laboraret. Hinc educit D. August. quod nullus alterius inuidebit felicitati, quia in regno beatitudinis quisque ita totum Deum vt suum possidebit, quasi sibi soli ad fruendum datus esset, & hoc declarat ex partibus corporis : quorum vnaquaque totam in se comprehendit animam ad id quod sibi conducit, nec vna obrectat alteri : *Id est, etiam beata Civitas illa, magnum in se bonum videbit, quod nulli superiori vllus inferior inuidebit, sicut in corpore, non vult oculus esse, quod est digitus &c.*

D. Aug. Lib. 22. de Civit. c. 30. T. 5.

§ 12. Ex gloria animæ decurrunt in corpus, ac sensus viui, de quibus propheta ioël.

INstituendo iam inchoatæ propositioni : Sicut in Christo ex visione diuinitatis cum humanitate manauit animæ gloria (vt diximus) & illa hodie in corpus effunditur, quæ facies eius vt sol resplenduit, testibus Euangelistis. Ita quoque in illo statu gloria, ex visione ineffabili, & prorsus admirabili, quæ se Deus vnici animæ, procedet in illa gloria essentialis, videndo, possidendo, & summo illo bono perficiendo : & ex illa immensa gloria, quæ anima replebitur quando in die resurrectionis vniuersalis vnietur corpori, communicabitur corpori : quæ tale apparebit, quale hodie nobis describitur corpus Christi, sole splendidius, nix candidius, velut si vas crystallinum clarissimum imponas faciem, totum illud apparet fulgentissimum. Reducemus abum in corpus quatuor illæ dotes, de quibus heri, claritatis, impassibilitatis, agilitatis, & subtilitatis : caro, mundissima, pulchra, resplendens, ac lenis apparebit, cederet illi carni pulchritudo, imò & solis fulgor : ossa illius gaudio implebuntur ac lætitiâ inenarrabili : sensus omnes satiati, nihil supererit expectandum : *Imple. Eccli. 10. bit omnem domum* (inquit Sapiens) *à generationibus, & receptacula à thesauris illius.* Omnia replebit : Modò nihil est quod animam possit implete, nec eius capacitati ac magnitudinim satisfacere, vtique infinita : cum veto, *Implebit omnem domum illius.* Tota anima toto Deo replebitur per illius supereminentem communicationem, vt quasi Deus esse videatur. Totus eius intellectus veritate infinita tota eius voluntas bono infinito, in quo sit omne desiderabile, nec solum implebit domum, sed & receptacula, scilicet corpus, animæ receptaculum implebit thesauris infinitis, à thesauris illius, apparebit, *Quasi vas. Eccli. 10. auri solidum, ornatum omni lapide pretioso. Quid. 10.* quid boni in creaturis contempla is, corpori tuo inferet, solis claritatem, lunæ pulchritudinem, celorum incorruptionem, florum suauitatem, fontium refrigerium, condimentorum delicias, aquilarum velocitatem, adamantum fortitudinem, sanitatem ipsius stellis solidioram. Sententia fuit D. Hier. quod hæc miro symbolo declarauit ioël. Propheta, qui cum in prophetiis suis concionibus egisset de mundi successibus, & de remedijs quibus Deus visus est, mortis scilicet suæ ac passionis & millionis Spiritus.